

Infrastructuur, milieu, gebouwen

Imagine the result

**NATUURONDERZOEK HERONTWIKKELING
ASAKKER, EDE
NATUURBESCHERMINGSWET EN FLORA-
EN FAUNAWET**

GEMEENTE EDE

**NATUURONDERZOEK HERONTWIKKELING
ASAKKER, EDE
NATUURBESCHERMINGSWET EN FLORA-
EN FAUNAWET**

GEMEENTE EDE

10 oktober 2006

110302/OF6/238/001390/as

Inhoud

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Opbouw rapport	4
2 Wettelijk kader	5
2.1 Natuurbescherming in Nederland	5
2.1.1 Flora- en Faunawet	5
2.1.2 Natuurbeschermingswet 1998	5
3 Quick scan Flora en faunawet - soortenbescherming	6
3.1 Inleiding	6
3.2 Beschermde soorten in het plangebied	6
3.2.1 Vaatplanten	6
3.2.2 Broedvogels	7
3.2.3 Zoogdieren	7
3.2.4 Amfibieën en Vissen	8
3.2.5 Reptielen	8
3.2.6 Insecten en ongewervelden	9
3.3 Gevolgen en implicaties	9
3.3.1 Mogelijke gevolgen voor beschermde soorten	9
3.3.2 Toetsing aan de Flora- en faunawet	9
3.3.3 Mitigerende maatregelen	9
3.3.4 Mogelijkheden voor vrijstellingen en ontheffingen	10
3.4 Conclusies en aanbevelingen	11
4 Oriëntatiefase Nabeschermingswet - gebiedenbescherming	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Beschermde waarden	12
4.3 Verspreiding van kwalificerende soorten	14
4.4 Effectbeoordeling	15
4.4.1 Gevolgen voornemen	15
4.4.2 Relatie tot habitats en soorten	15
4.5 Conclusies en aanbevelingen	16
5 Conclusies en aanbevelingen	17
5.1 Inleiding	17
5.1.1 Soortenbescherming	17
5.1.2 Gebiedsbescherming	17
5.1.3 Aanbevelingen	17
6 Geraadpleegde bronnen	19
Bijlage 1 Planschets Asakker	20

HOOFDSTUK

1 Inleiding

1.1

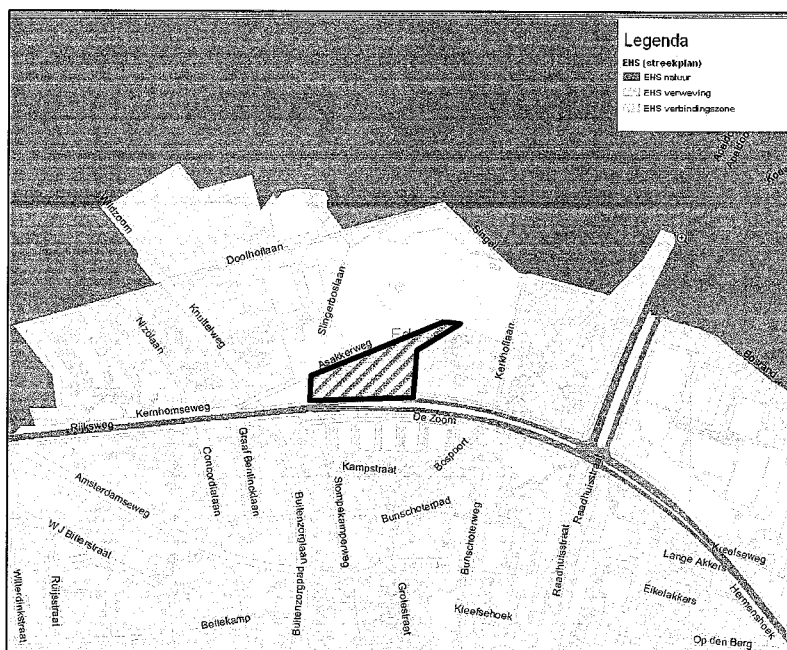
AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Ede heeft een ruimtelijke visie voor het plangebied de Asakker ontwikkeld. De Asakker ligt aan de noordkant van Ede en wordt begrensd door de N224 in het zuiden, het spoor (kippelijntje) in het westen, de Apeldoornse weg in het oosten en het Landgoed Kernhem en het Edese bos in het noorden. De plannen bestaan uit sloop en nieuwbouw. De voorgenoemde activiteiten vinden plaats in nabijheid van het Natura 2000-gebied Veluwe. Tevens ligt het gebied in nabijheid van de (P)EHS van de provincie Gelderland. Fysieke aantasting van het beschermde gebied is niet mogelijk, maar er is mogelijk sprake van zogenaamde externe werking op de speciale beschermingszone. Dit houdt in een mogelijke nadelige invloed van activiteiten buiten een richtlijngebied op de binnen het richtlijngebied voorkomende waarden. Tevens bestaat de mogelijkheid tot schade aan soorten die bescherming genieten binnen de Flora- en faunawet.

Elke ruimtelijke ingreep vraagt een zorgvuldige ruimtelijke afweging waarbij onder andere de natuurwaarden meewegen. Gemeente Ede heeft ARCADIS gevraagd om deze afweging te maken in de vorm van een toetsing aan gebiedsgericht natuurbeleid en aan de Flora- en faunawet. Voorliggende rapportage vormt hiervan de uitwerking.

Afbeelding 1.1

Ligging plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.

1.2**OPBOUW RAPPORT**

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de relevante Nederlandse wet- en regelgeving voor natuurbescherming (soorten en gebieden). In hoofdstuk 3 worden de plannen getoetst aan de Flora- en faunawet. Dit deel is de 'quick scan Flora- en faunawet'.

In hoofdstuk 4, de verstorings- en verslechteringstoets (V&V-toets), wordt ingegaan op de mogelijk consequenties ten aanzien van de Natuurbeschermingswet 1998. Tenslotte worden in hoofdstuk 5 de conclusies uit de natuurtoets en de V&V-toets nog eens beschreven met de daarbij behorende aanbevelingen.

Voor het onderzoek is veldwerk verricht op 22 juni 2006. Zowel de aanwezige flora als fauna is daarbij meegenomen met een accent op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde planten, zoogdieren (vleermuizen), reptielen, insecten en broedvogels. Dit veldonderzoek is aangevuld met een gericht onderzoek naar het terreingebruik van vleermuizen op 3 augustus 2006. Tevens zijn beschikbare bronnen zoals natuurloket en diverse soortenatlassen geraadpleegd. Bovendien is gebruik gemaakt van specifieke informatie over de directe omgeving zoals die in ruime mate is verzameld bij eerdere ecologische onderzoeken voor het nabijgelegen crematoriumterrein (ARCADIS, 2002) en bestemmingsplan voor sportcomplex 'De Bosrand' (ARCADIS, 2005). Een overzicht van de gebruikte bronnen is weergegeven in bijlage 1.

HOOFDSTUK

2 Wettelijk kader

2.1NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

De bescherming van de Nederlandse natuur is in hoofdlijn geregeld via twee sporen. De soortenbescherming, welke landelijk is geregeld onder de Flora- en Faunawet en de gebiedbescherming waarbinnen de Natuurbeschermingswet 1998 een belangrijk kader is.

2.1.1FLORA- EN FAUNAWET

Sinds 1 april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden (algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen.

2.1.2NATUURBESCHERMINGSWET 1998

Met het van kracht worden van de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998, in oktober 2005, is de bescherming van het Natura2000-gebied 'Veluwe' geregeld onder deze wet. Alle door de Natuurbeschermingswet beschermde gebieden worden beschermd voor de gevolgen van zowel ingrepen in deze gebieden als ingrepen met een externe werking (d.w.z. ingrepen die buiten het natuurbeschermingswetgebied plaatsvinden, maar wel invloed op het gebied hebben). Binnen de Natuurbeschermingswet 1998 wordt nog altijd onderscheid gemaakt in verschillende categorieën beschermde natuurgebieden te weten: Vogelrichtlijngebieden, Habitatrichtlijngebieden en beschermde natuurmonumenten. Bij de toetsing van plannen op de locatie Asakker zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor de 'Veluwe' relevant. Wanneer er kans is op aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd.

HOOFDSTUK

3

Quick scan Flora en
faunawet - soortenbescherming

3.1

INLEIDING

De quick scan in het kader van de Flora- en faunawet is uitgevoerd in de volgende stappen:

- het bepalen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied;
- het beoordelen van de gevolgen van het voorgenomen plan op de leefgebieden van beschermde dieren, groeiplaatsen van beschermde planten en de soorten zelf;
- het afzetten van de gevolgen tegen de verboden en geboden in de Flora- en faunawet;
- het beoordelen van mogelijkheden voor vrijstelling of noodzaak van een ontheffing;
- welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

3.2

BESCHERMDE SOORTEN IN HET PLANGEBIED

3.2.1

VAATPLANTEN

Binnen het onderzoekgebied heeft veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van beschermde en kritische flora. Het plangebied bestaat deels uit (volks)tuinen, openbaar groen en uit enkele paardenweiden. Aan de zuidzijde bevindt zich een rij forse eiken.

De vegetatie in het gebied is grofweg onder te verdelen in de volgende groepen:

- Tredplanten (o.a. engels raaigras, schijfkamille, straatgras en kruipertje);
- Planten van humeuze ruigten (o.a. zomervijnstraal, bijvoet, akkerdistel en grote brandnetel);
- Planten van droge, zure en neutrale graslanden (o.a. Sint Janskruid, gewoon biggenkruid, Jacobskruiskruid, schapenzuring, zandblauwtje en muurpeper);
- Planten van voedselrijke zomen (o.a. look-zonder-look, muskusaasjeskruid, dolle kervel en stinkende gouwe).

Er zijn lokaal, zoals aan de Asakkerweg, duidelijk sporen van ingebrachte zaadmengsels herkenbaar in de vegetatie. De aanwezigheid van de licht beschermde akkerklokje, met een standplaats op een kunstmatig ingericht 'botanisch zandrugje' (zie afbeelding 3.2), houdt hiermee verband. Binnen het plangebied zijn geen wilde beschermde planten aangetroffen en planten waarvoor een ontheffing vereist is worden niet verwacht.

Afbeelding 3.2

Botanische 'zandrug' met op achtergrond een deel van de te slopen bebouwing.

3.2.2**BROEDVOGELS**

Ten tijde van het veldonderzoek is een beperkt aantal algemene vogels aangetroffen die naar waarschijnlijkheid ook in/nabij het plangebied tot broeden komen (winterkoning, houtduif, merel, spreeuw, vink, kraai, koolmees, huismus en witte kwikstaart). Van deze soorten is alleen huismus opgenomen op de Rode Lijst¹ (RL 4). Nestlocaties van deze soort – broedt graag onder dakpannen – zijn overigens niet binnen het plangebied vastgesteld.

3.2.3**ZOOGDIEREN**

Op basis van het veldonderzoek, beschikbare verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992) en de terreinkenmerken zijn licht beschermde soorten als mol, veldmuis, konijn, tweekleurige bosspitsmuis, bosmuis, egel en mol te verwachten.

Vleermuizen

Het aanvullende vleermuizenonderzoek is op 3 augustus jl. - onder gunstige omstandigheden; 16°C, droog en nagenoeg windstil - uitgevoerd. Daarbij zijn, met behulp van een 'batdetector', de invliegopeningen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing nauwlettend in de gaten gehouden. Daarnaast zijn eventueel aanwezige vlieg-, jachtroutes en foerageergebieden van vleermuizen in kaart gebracht in (de directe omgeving van) het plangebied.

¹ De huismus is de afgelopen decennia sterk in aantal achteruit gegaan; sinds 5 november 2004 staat hij op de Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten. Vergeleken met 1960 is de stand gehalveerd. Een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang is het verdwijnen van nestgelegenheden en openbaar groen.

Uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat zich geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden in het plangebied. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn ook niet te verwachten in het plangebied aangezien geschikte invliegopeningen in bebouwing/bomen ontbreken. Nagenoeg al de te slopen huizen behoren tot eenzelfde type met een vrijwel naadloze dakconstructie² (zie ook afbeelding 3.4).

Afbeelding 3.4

Detail dakconstructie: een vrijwel naadloze dakconstructie met platte dakpannen

Ook zijn geen belangrijke vlieg- en jachtroutes van vleermuizen aangetroffen. De randen van het gebied worden wel in beperkte mate gebruikt als foerageergebied van laatvlieger, rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis.

Aangetroffen: laatvlieger (2 ex.), rosse vleermuis (1 ex.) en gewone dwergvleermuis (4 ex.)

3.2.4

AMFIBIEËN EN VISSSEN

Er zijn geen amfibieën aangetroffen in het plangebied. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in en nabij het plangebied is voortplanting van deze soortgroep uitgesloten. Om dezelfde reden wordt de locatie niet als relevant overwinteringsgebied beoordeeld, al kan de aanwezigheid van een enkele kleine watersalamander of gewone pad niet volledig worden uitgesloten. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.

3.2.5

REPTIELEN

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid, het terreingebruik en de ligging tussen wegen zijn deze ook niet te verwachten³ in het plangebied.

² De dakpannen hangen niet over de muur en er is geen ruimte tussen de dakpannen en de muur en tussen de pannen onderling. Het zijn bovendien platte pannen wat de aansluiting bevordert.

³ Een soort die uit de omgeving bekend is, de zandhagedis, heeft structuurrijke zandige gebieden nodig met kaal zand voor de ei-afzet. Dergelijk biotoop ontbreekt in de Asakker.

3.2.6 INSECTEN EN ONGEWERVELDEN

Alle beschermde insecten stellen hoge (ecologische) eisen aan hun biotoop en komen daardoor alleen voor in bijzondere habitats, zoals in natuurreservaten. Gezien het feit dat dergelijke omstandigheden niet aanwezig zijn, zijn geen beschermde insecten en/of insecten van de Rode Lijst in dit gebied te verwachten.

3.3 GEVOLGEN EN IMPLICATIES

3.3.1 MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR BESCHERMDE SOORTEN

De mogelijke gevolgen van de herontwikkeling zijn in tabel 3.2 weergegeven.

Tabel 3.1

Gevolgen van het plan voor beschermde soorten in het plangebied

Beschermde soorten(groep)	Gevolgen
Broedvogels	Indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zijn er geen schadelijke handelingen te verwachten
mol, veldmuis, konijn, tweekleurige bosspitsmuis, bosmuis, egel en mol	Onopzettelijk doden en verstoren van vaste rust- of verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden

3.3.2 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Niet alle effecten op (beschermde) planten en dieren zijn in strijd met de Flora- en faunawet. Alleen wanneer de effecten vallen binnen de algemene verbodsbepalingen van artikel 8 t/m 12 (zie bijlage 1) is sprake van een dreigende overtreding.

In tabel 3.2 is aangegeven voor welke soorten de negatieve effecten, zoals hierboven beschreven, strijdig zijn met de algemene verbodsbepalingen.

Tabel 3.2

Beschermde soorten, waarvoor de Flora- en faunawet van toepassing is

Soort	Relevante verbodsbepalingen	Mogelijke overtreding
Zoogdieren		
mol, veldmuis, konijn, tweekleurige bosspitsmuis, bosmuis, egel en mol	Art. 9, art. 10, art. 11	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats beschadigen
Broedvogels		
Alle voorkomende soorten	Art. 9, art. 10, art. 11, art. 12	Doden of verwonden, verstoren, verblijfplaats, nesten en eieren beschadigen

3.3.3 MITIGERENDE MAATREGELEN

De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden buiten broedseizoen. Dit wil zeggen dat de aanvang van de werkzaamheden in ieder geval moet plaatsvinden voor 15 maart of na 15 juli, om verstoring van nesten te voorkomen. Indien de werkzaamheden voor 1 maart aanvangen, kan wel na 1 maart doorgewerkt worden, mits de werkzaamheden aansluitend plaatsvinden. In dat geval zullen zich geen broedvogels in het plangebied vestigen als gevolg van de verstoring ter plaatse. Zo kan overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen worden.

3.3.4

MOGELIJKHEDEN VOOR VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN

De Flora- en faunawet biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de vorm van vrijstellingen en ontheffingen.

In tabel 3.4 is aangegeven welke van de hierboven geconstateerde knelpunten in aanmerking komen voor vrijstelling of ontheffing en welke voorwaarden daarvoor gelden. Hierbij is ervan uitgegaan dat de beschreven mitigerende maatregelen uit paragraaf 3.3.3 uitgevoerd worden.

Tabel 3.3

Beschermde soorten, ingedeeld naar beschermingsniveau

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
1. Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt	mol, veldmuis, konijn, tweekleurige bosspitsmuis, bosmuis, egel en mol (Akkerklokje)
2. Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een gedragscode gewerkt wordt	-
3. Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (streng beschermde soorten)	-

3.4 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de bekende gegevens en het terreinbezoek is een goed beeld ontstaan van de (potentiële) waarde die het plangebied heeft voor streng beschermde soorten.

Indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt, of tenminste voor 1 maart met de werkzaamheden wordt gestart, is geen overtreding van de Flora- en faunawet te verwachten. Voor het eventueel doden of verstoren van de aanwezige algemene kleine zoogdieren geldt een vrijstelling.

HOOFDSTUK

4 Oriëntatiefase

Nabeschermingswet - gebiedenbescherming

4.1**INLEIDING**

Het plangebied ligt niet in beschermd gebied, maar op ongeveer 150 meter afstand van het beschermde gebied Veluwe. Dit gebied is op basis van de Vogelrichtlijn aangewezen en op basis van de Habitatrichtlijn aangemeld als Natura 2000-gebied. Omdat activiteiten die buiten beschermde gebieden plaatsvinden mogelijk ook invloed hebben op beschermde waarden in die gebieden (zogenaamde externe werking) is het van belang de effecten van activiteiten in de buurt van beschermde gebieden te onderzoeken.

In deze oriëntatiefase wordt bepaald of er mogelijk sprake is van effecten op beschermde waarden in het Natura 2000-gebied Veluwe en of uitgesloten kan worden dat eventuele effecten significant zijn. Vervolgens wordt bepaald of er vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk zijn (zoals bijvoorbeeld een Passende Beoordeling of het aanvragen van een vergunning).

Het onderzoek richt zich op de volgende vragen:

1. Zijn de soorten en habitats waarvoor het gebied is aangewezen of aangemeld als Natura 2000-gebied in de nabijheid van het plangebied aanwezig?
2. Is invloed van de beoogde plannen op de waarden die relevant zijn voor natura 2000-gebied 'Veluwe'?
3. Zijn de voorkomende soorten en/of habitats gevoelig voor de beoogde ingreep?
4. Komen de instandhoudingsdoelen voor de aanwezige waarden in gevaar?
5. Is er een kans op een significant negatief effect?
6. Is een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk?

4.2**BESCHERMDE WAARDEN*****Habitatrichtlijn***

De Veluwe is kwalificatie als SBZ in het kader van de Habitatrichtlijn (HRL) is gebaseerd op een achttal habitattypen en een drietal soorten van bijlage II HRL (zie tabel 4.1).

Tabel 4.1

Overzicht kwalificerende habitats en soorten voor Veluwe in het kader van de Habitatrictlijn

Habitatype	
2310	Psammofiele heide met struikhei (<i>Calluna</i>) en stekelbrem (<i>Genista</i>)
2330	Open grasland met buntgras en struisgrassoorten (<i>Corynephorus</i> en <i>Agrostis</i> -soorten) op landduinen
3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de oeverkruid-orde (<i>Littorelletalia uniflorae</i>) en/of dwergbiezen-klasse (<i>Isoëto-Nanojuncetea</i>)
3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren
4030	Droge Europese heide
6230	*Soortenrijke heischrale graslanden, op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)
7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het snavelbies-verbond (<i>Rhynchosporion</i>)
9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met zomereik (<i>Quercus robur</i>)
Soort	
1083	Vliegend hert (<i>Lucanus cervus</i>)
1096	Beekprik (<i>Lampetra planeri</i>)
1163	Rivierdonderpad (<i>Cottus gobio</i>)

De Veluwe is verder aangemeld voor de volgende habitats en soorten:

Habitatype	
2320	Psammofiele heide met struikhei (<i>Calluna</i>) en kraaihei (<i>Empetrum nigrum</i>)
4010	Noord-Atlantische vochtige heide met dophei (<i>Erica tetralix</i>)
5130	Jeneverbes (<i>Juniperus communis</i>)-formaties in heide of kalkgrasland
91B0	* Alluviale bossen met zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>) en es (<i>Fraxinus excelsior</i>) (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)
Soort	
1042	Gevlekte witsnuitlibel
1318	Meervleermuis
1166	Kamsalamander
1831	Drijvende waterweegbree

Vogelrichtlijn

De Veluwe biedt met een groot aaneengesloten gebied van bossen, heide, vennen en stuifzanden een leefgebied aan meerdere bijzondere vogelsoorten. Voor een aantal soorten behoort het tot de vijf belangrijkste broedgebieden. Op basis hiervan is het aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn (VRL).

Tabel 4.2

Overzicht kwalificerende soorten Veluwe in het kader van de Vogelrichtlijn

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>
Nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus</i>
Ijsvogel	<i>Alcedo atthis</i>
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>
Boomleeuwerik	<i>Lullula arborea</i>
Duinpieper	<i>Anthus campestris</i>
Gauwe klauwier	<i>Lanius collurio</i>

Voor de relevante soorten zijn instandhoudingsdoelen opgesteld die er op neer komen dat de bestaande waarden behouden dienen te worden dan wel moeten worden versterkt.

4.3

VERSPREIDING VAN KWALIFICERENDE SOORTEN

Kwalificerende soorten SBZ Habitatrichtlijn

Tabel 4.4

Leefgebied en verspreiding
van kwalificerende soorten
voor de SBZ Habitatrichtlijn

Nederlandse naam	Leefgebied	Verspreiding
Beekprik	Beken met voedselrijk slib en bovenstrooms zonbelichte grindbanken.	Op enkele plaatsen in Noord-Brabant, Limburg en Gelderland, waaronder aan de oostkant van de Veluwe (IJssel en omgeving).
Rivierdonderpad	Zowel grotere meren, plassen en rivieren als beken. Gevoelig voor waterkwaliteit	Met name IJsselmeer, Markermeer en grotere rivieren/wateren als Maas en Haringvliet. In beken minder voorkomend. Langs de randen van de Veluwe.
Vliegend hert	Oude eikenbossen met voldoende oude rotte eiken.	Beperkt vanwege de specifieke biotoop: met name op de Veluwe, Zuid-Limburg, Utrechtse Heuvelrug en Twente

Kwalificerende soorten SBZ Vogelrichtlijn

Tabel 4.3

Leefgebied en verspreiding
van kwalificerende
Vogelrichtlijnsoorten

Nederlandse naam	Leefgebied	Verspreiding
Wespendief	Loof- en gemengd bos op zandgrond.	Achterhoek, Drenthe en delen van Limburg, maar name op de Veluwe.
Nachtzwaluw	Droge, open en zandige gebieden zoals zandverstuivingen en zandige heide.	Verspreid in Nederland in Drenthe, Overijssel en enkele plaatsen in Noord-Brabant en het noorden van Limburg. Ook de Veluwe vormt een belangrijk gebied voor deze soort.
IJsvogel	Langs stilstaand of langzaam stromend water met een steile oever.	Verspreid door heel Nederland m.n. in het zuiden en oosten, maar overal schaars. Langs de randen van de Veluwe zijn broedplaatsen van deze soort, onder andere langs de IJssel en de Veluwezoom.
Zwarte specht	Zowel grote als kleine bosgebieden.	Met name in zuidoosten en oosten van het land, inclusief de Veluwe. In alle bossen van de Veluwe verspreid aanwezig.
Boomleeuwerik	Droge, zandige bodems met schaarse begroeiing (zandverstuivingen, schrale heide).	Met uitzondering van Zuid-Limburg in het zuidoosten van Nederland, in Drenthe en op de Veluwe.
Duinpieper	Droge, zandige bodems met schaarse begroeiing (zandverstuivingen)	Alleen op enkele plaatsen op de Veluwe: het Harskampsche Zand, Kootwijksche Zand en Otterlosche Zand.
Gauwe klauwier	Halfopen, structuurrijke vegetaties, zonnige terreinen	In Nederland zeer beperkt aanwezig, met name in Drenthe en het zuidoosten van Groningen. Op de Veluwe waarnemingen op de Oldenbroeksche en Doornspijsche Heide en het Harskampsche Zand.

4.4 EFFECTBEOORDELING

Om de effecten van de plannen te beoordelen dienen de ingrepen te worden beschouwd tegen het licht van de instandhoudingsdoelen van de habitats en soorten die relevant zijn voor de Veluwe.

4.4.1 GEVOLGEN VOORNEMEN

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natura-2000 gebied en directe effecten kunnen alleen optreden wanneer uitstralende effecten optreden met invloed op de Veluwe. Denk hierbij aan de uitstraling van licht en geluid, maar ook aan zaken als vervuiling. Gezien de aard van de plannen – vervangende nieuwbouw – is er geen vervuiling te verwachten en ook effecten van licht en geluid zijn hier niet aan de orde.

Als een belangrijk leefgebied (denk aan foerageergebied) voor de voor het Natura 2000-gebied relevante soorten wordt aangetast – ook al ligt het buiten de begrenzing van het beschermde gebied – kan er sprake zijn van een externe werking met negatieve effecten. De waarde van het plangebied voor de voor het Natura 2000-gebied 'Veluwe' belangrijke soorten is daarom ingeschat.

4.4.2 RELATIE TOT HABITATS EN SOORTEN

Habitats

Een groot deel van de bescherming van de Veluwe heeft betrekking op de aanwezige habitattypen, waarvan een aantal landelijk in zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Als gevolg van de herontwikkeling te Asakker vindt geen beïnvloeding plaats van de aanwezige habitattypen. Als gevolg van de woningbouw zijn immers geen verzurende, vermestende, verziltende of verdrogende effecten te verwachten zijn op de habitats in de Veluwe.

Soorten (niet vogels)

Vanwege de ligging, het gebruik en de terreinkenmerken zijn geen verblijfplaatsen aanwezig van soorten waarvoor de Veluwe op grond van de Habitatrichtlijn is gekwalificeerd. Door het ontbreken van oppervlaktewater is het plangebied ongeschikt voor watergebonden dieren als gevlekte witsnuitlibel, beekprik, rivierdonderpad, kamsalamander en drijvende waterweegbree. Meervleermuis heeft ook een relatie met water, maar vliegroutes van deze soort liggen ook langs 'droge' landschapselementen zoals houtwallen en singels. De soort is echter niet aangetroffen bij de veldinventarisatie van vleermuizen. Het vliegend hert is een soort van oude rijke loofbossen, met oude eiken en het liefst dood en rottend eikenhout. Geschikt biotoop voor deze soort ontbreekt.

Vogelsoorten

De Veluwe is aangewezen vanwege tal van vogelsoorten die in het gebied broeden en waarvoor de doelstelling zijn om de broedpopulaties van elk van de soorten minimaal gelijk te houden. De beoogde herontwikkeling heeft geen invloed op de broedmogelijkheden voor vogels binnen de Veluwe.

Het veldonderzoek en de terreingesteldheid wijst uit dat het plangebied niet geschikt is als broed- en/of foerageergebied voor de genoemde broedvogelsoorten (wespendief, kwartelkoning, nachtzwaluw, ijsvogel, draaihal, zwarte specht, boomleeuwrik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier). Effecten op deze vogels zijn zodoende uit te sluiten.

4.5

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Samengevat kan worden geconcludeerd dat de beoogde plannen op de locatie Asakker geen aantoonbare negatieve effecten zullen hebben op de instandhoudingdoelstellingen van de Veluwe. Eventuele door watervleermuis gebruikte structuren blijven behouden en een relatie van de plannen met andere soorten en habitats die worden genoemd in de instandhoudingsdoelen van de Veluwe wordt uitgesloten. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is hier dan ook niet aan de orde.

In de effectbeoordeling is gebruik gemaakt van de website die het Ministerie van LNV heeft geopend met achtergrondinformatie ten behoeve van effectenbeoordelingen voor Natura2000-gebieden: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ Hier is informatie te vinden over gebiedsbegrenzing, de habitattypen en de aanwijzingssoorten, alsmede hun ecologie, wetgeving en beleid, ruimtelijke randvoorwaarden en storende factoren.

HOOFDSTUK

5

Conclusies en aanbevelingen

5.1 INLEIDING

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

5.1.1 SOORTENBESCHERMING

- In het gebied komen (algemene) soorten voor die door de Flora- en faunawet worden beschermd;
- Strijdigheden met algemene verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kunnen op een aantal wijzen worden voorkomen. Zo kunnen schade veroorzakende werkzaamheden buiten de gevoelige perioden (broedseizoen, voortplantingseizoen, overwintering) worden uitgevoerd;
- Niet alle schade is te vermijden, waardoor voor grondgebonden zoogdieren verbodsbepalingen worden overtreden. Voor de aanwezige/te verwachten zoogdieren geldt een vrijstelling. Wel blijft voor deze soorten de zorgplicht gelden.

5.1.2 GEBIEDSBESCHERMING

- De ingrepen vinden plaats in een gebied dat op 150 meter ligt van het Natura-2000 gebied Veluwe. Dit gebied is aangewezen vanwege de aanwezigheid van diverse soorten en habitats;
- De beoogde plannen hebben geen negatieve invloed op de waarden van de Veluwe en zijn niet in strijd met de instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied.

5.1.3 AANBEVELINGEN

In onderstaand protocol is een aantal maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor (beschermd) soorten wilde planten en dieren zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. In het protocol is onderscheid gemaakt tussen:

- Juridisch afdwingbare maatregelen en voorschriften, om overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te voorkomen of te beperken. Deze maatregelen zijn als zodanig verplicht;
- Overige maatregelen en voorschriften waarmee nadelige gevolgen voor (al dan niet beschermd) flora en fauna in het gebied kunnen worden voorkomen, beperkt of gecompenseerd (invulling zorgplicht). Deze maatregelen hebben een facultatief karakter.

Verplichte maatregelen

- Verstoring van broedvogels dient te allen tijde voorkomen te worden. Dit houdt in dat in elk geval⁴ het kappen en rooien van bomen verplicht buiten het broedseizoen (15 maart - 15 juli) opgestart dient te worden. Overigens zijn deze data niet hard, maar is de aanwezigheid van broedvogels bepalend. Bedenk daarbij dat het broedseizoen van houtduif, een late broeder, doorloopt tot in augustus. Versturende werkzaamheden mogen alleen doorlopen tot in het broedseizoen indien voldoende afstand tot broedlocaties bewaard wordt.

Facultatieve maatregelen

- Verstoring van jachtgebieden van vleermuizen kan worden voorkomen door tijdens werkzaamheden (gedurende de periode april – september) zo min mogelijk verlichting te gebruiken en waar noodzakelijk speciale lampen te gebruiken die uitstraling van licht naar de omgeving beperken. Ook voor de eindsituatie is een beperkte lichtuitstraling gunstig;
- Wanneer de planning van de werkzaamheden dit toelaat kan worden overwogen de grondwerkzaamheden uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus) van de meeste zoogdiersoorten. Zo kan schade aan deze soortgroep geminimaliseerd worden;
- Het is gunstig de inrichting van het terrein af te stemmen op de soorten die reeds in en in de omgeving van het gebied voorkomen. Denk hierbij aan de aanplant van dicht aaneengesloten struikgewas ten behoeve van vogels en kleine zoogdieren;
- Voor onder andere huismus kan meerwaarde worden gehaald met het realiseren van nestruimte in de nieuw te realiseren bebouwing. Er zijn bijvoorbeeld zogenaamde huismussenpannen in omloop;
- Voor vleermuizen is iets vergelijkbaars mogelijk. Met eenvoudige technische oplossingen, bijvoorbeeld door de spouwmuur van nieuwbouw toegankelijk te maken, kunnen potentiële verblijfplaatsen worden gecreëerd;
- De geplande groenstructuur kan worden ingericht om vliegroutes van vleermuizen mogelijk te maken. Meer bosrandlengte is bovendien gunstig voor de foerageermogelijkheden.

⁴ Ook de bebouwing, waaronder enkele schuren, vormt geschikt broedgebied voor soorten als houtduif en witte kwikstaart. In de te slopen schuur op het terrein van verkeersschool J. Dam werd zo'n nest gezien. Overige schuren waren niet toegankelijk.

HOOFDSTUK

6

Geraadpleegde bronnen

ARCADIS, 2002. Toetsing crematorium Ede aan de natuurwetgeving. i.o.v. Gemeente Ede.

ARCADIS, 2005. Natuurtoets bestemmingsplan De Bosrand. i.o.v. Gemeente Ede.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Kapteyn K., 1995. Vleermuizen in het landschap; Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV/Provincie Noord-Holland, Haarlem.

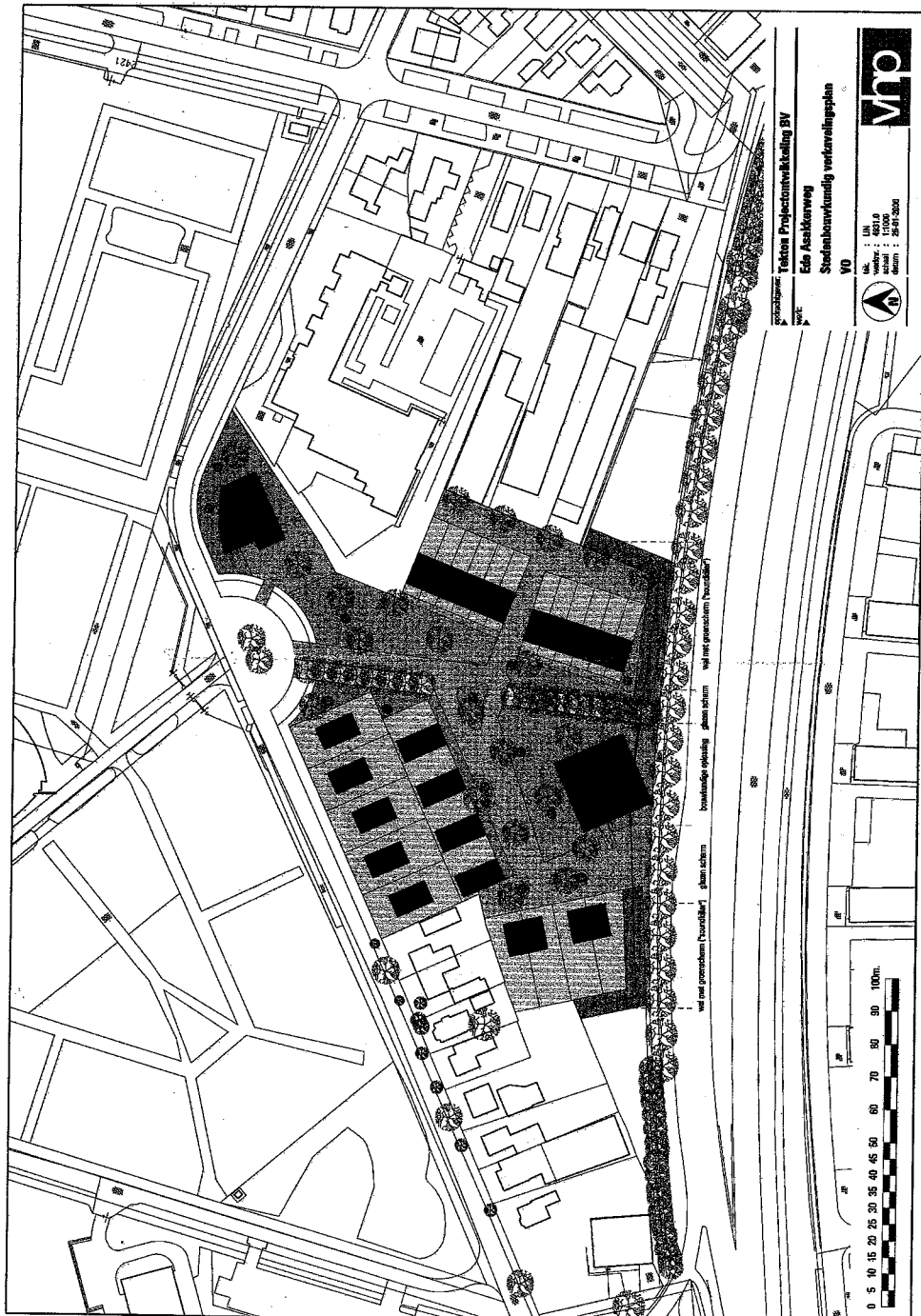
Lange, R., R. Twisk, A. Van winden & A. van Diepenbeek (2003) Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Ministerie van LNV, 2006 (www.minlnv.nl).

Natuurloket (www.natuurloket.nl)

BIJLAGE 1

Planschets Asakker

www.arcadis.nl